ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
Србија ■ 21101 Нови Сад ■ Радничка 20Д
Тел: 021/4896-301 ■ Факс: 021/66-16-252
e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs

INSTITUTE FOR NATURE CONSERVATION OF VOJVODINA PROVINCE
Serbia ■ 21101 Novi Sad ■ Radnicka 20Д
Phone: +381214896301 ■ Fax: +381216616252
e-mail: novi.sad@pzzp.rs ■ www.pzzp.rs

Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, ул. Радничка бр. 20а (у даљем тексту: Завод), на основу чл. 9. и 57. Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка, 14/2016 и 95/2018 - други закон, 71/2021 у даљем тексту: Закон), а у вези са чл. 136. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/2016 и 95/2018 - аутентично тумачење), поступајући по захтеву број 004032943 2026 08858 002 000 000 001 од 07.09.2026. године, Општине Сента, Комисије за спровођење поступка јавног надметања за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, за издавање услова заштите природе за израду Одлуке о расписивању јавног огласа за давање у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у својини Републике Србије на територији општине Сента за 2026. годину, дана 21. 10.2026. године под бр. 000003036 2026 80822 003 002 380 020, доноси:

РЕШЕЊЕ
о условима заштите природе

1. Предметно подручје на коме се планира издавање државног пољопривредног земљишта у закуп налази се делимично у границама заштићеног подручја ПП „Мртваје горњег Потисја“ и обухвату станишта строго заштићених и заштићених врста CEH 04 (Керестеш), CEH08 (Сурдук Сента), CEH03a, CEH03ц, CEH03e, CEH03ф, CEH03и, CEH03j (Слатине Керексик и Фекетесик), CEH02a, CEH02б (остаци слатина на Јарашу), CEH07 (таложник за отпадне воде сенћанске шећеране), CEH06 (Тиски цвет код Санада), у полигону међународног еколошког коридора реке Тисе и локалних еколошких коридора.

Сходно томе, **за активности ван заштићених подручја**, издаје се следеће Решење о условима заштите природе:

1) Планирана израда Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Сента може се реализовати на подручју пољопривредног земљишта у државној својини, у складу са Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016).
2) Није дозвољена обрада, промена намене превођењем у друге културе, нити планирање и реализација примене било каквих агротехничких мера које ће угрозити или уништити **станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста** биљака и животиња на парцелама пољопривредног земљишта у култури ливада, пашњака и трстика, у општини Сента. На наведеним површинама коришћење земљишта се може вршити на следећи начин:

2.1) Кошење може да се одвија под следећим условима:

- Забрањено је вршити кошење на влажном земљишту у коме механизација оставља трагове;
- Забрањено је остављати током кошења стрњику нижу од 10 cm приликом кошења травне вегетације, односно стрњику нижу од 15 cm приликом кошења мочварних ливада (ливада са шашевима, џомбама и/или трском);
- Приликом кошења обала канала/водотока на сваких 100 метара покошене обале оставити непокошену деоницу у дужини од 20 m, минималне ширине 4 метара. Ради спречавања зарастања, локације непокошених деоница мењати од године до године, односно у 2026. години могу се косити само деонице које нису кошене 2025. године;
- Кошењем обухватити и делове ливада на којима се одвија спонтано обрастање трском;
- У случају потребе за чишћење обраслих делова ливада уклањање дрвећа и жбуња се може вршити у периоду од 01. септембра до 01. марта;

- Остатке дрвенасте биомасе не остављати на ливадама већ их уклонити на начин и место који ће се одредити у сарадњи са надлежним органима.

2.2) Испашу је могуће планирати у складу са еколошким капацитетом станишта. Није дозвољено вршити препашу (број грла и врста животиња) која доводи до деградације вегетације, што се манифестује појавом корова, пренамножењем бодљикавих биљних врста или отварањем травног покривача (појава голих површина).

2.3) Земљиште са катастарском наменом тршћака користити редовном сечом, која се одвија у периоду од 1. новембра до 1. марта.

- Приликом сече очувати појединачних стабла или групација врба или белих топола. Уклањање инвазивних дрвенастих врста се може вршити у периоду од 01. октобра до 01. марта. Остатке дрвенасте биомасе не остављати у тршћаку и воденим површинама већ их уклонити на начин и место који ће се одредити у сарадњи са надлежним органима;
- Трском обрасли делови других култура (ливада, пашњаци или обрађене површине) који су плављени до средине лета, треба да се одржавају сечом трске;
- Суви делови трстика и мочвара, који су у време кошења ливада довољно суви да механизација не оставља усечене трагове, могу бити кошени под условима наведених под тачком 2.1).

2.4) За планирање и реализацију следећих активности на парцелама катастарске намене ливада, пашњака и трстика (мочвара) потребно је од Покрајинског завода за заштиту природе тражити посебне услове заштите природе:

- планирање и реализација пошумљавања/подизања ваншумског зеленила реконструкција постојеће инфраструктуре и објеката;
- планирање рекреативних активности;
- уређење вода и остали мелиорациони радови;
- геолошка и друга истраживања;
- сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализација станишта;
- формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запуштеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).
- издавање државног пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе.

2.5) Ради очувања структуре и функционалности еколошких коридора (међе, живице, канали...) и са циљем унапређења стања агро екосистема, применити следеће опште мере заштите станишта у природном и блиско-природном стању:

- Није дозвољена обрада, промена намене или превођење у друге културе, нити планирање и реализација примене било каквих агротехничких мера (орање, дрљање, сетвоспремање, сетва, шпартање, загртање, примена средстава за заштиту биља) које ће угрозити или уништити пашњаке, ливаде или трстике;
- На предметном подручју забрањено је: планирање и реализација одлагања било каквог отпада; планирање и изградња објеката; уклањање травног покривача са површинским слојем земљишта;
- Са циљем одрживог коришћења, као предуслова очувања биолошке разноврсности ових крајње расцепканих површина, у случају мозаичног распореда травних култура (пашњака, ливаде и трстика), дозвољено је повремено коришћење ливада или трстика за испашу, односно кошење пашњака или делова трстика под условима одређеним овим Решењем.

2.6) Парцеле пољопривредног земљишта (у култури ливада, пашњака и трстика), у стаништима строго заштићених и заштићених дивљих врста, које су претходно већ биле претворене у ратарске парцеле препустити спонтаној ревитализацији и не планирати, односно реализовати примену било каквих других агротехничких мера. На овим парлозима је дозвољено кошење и/или испаша под условима под условима одређеним овим Решењем.

3) Услови заштите природе утврђени овим актом морају да буду бити саставни део склопљених уговора са закупцима државног пољопривредног земљишта, узимајући у обзир члан 67., став 2. Закона о пољопривредном земљишту.

4) Приликом давања у закуп предметног земљишта, обавестити корисника да се на основу члана 265. Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр. 85/2005, 88/2005 - испр., 107/2005 - испр., 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013 и 94/2024), уништавање или оштећење заштићеног природног добра (у коју категорију спадају и заштићене врсте и приоритетни типови станишта за заштиту) сматра кривичним делом.

2. За све активности у ПП „Мртваје горњег Потисја“ потребно се обратити Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, у складу са чланом 9. и чланом 42. Закона о заштити природе („Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010 - исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021) надлежни за издавање Решења о условима заштите природе за све активности које се спроводе у заштићеним подручјима II категорије, а проглашена су од стране Владе АПВ;
3. Ово Решење не ослобађа подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене позитивним прописима.
4. За све друге радове/активности на предметном подручју или промене техничке документације потребно је Заводу поднети нов захтев за издавање услова заштите природе.
5. Уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања овог Решења не отпочне радове и активности за које је ово Решење о условима заштите природе издато, дужан је да од Завода прибави ново решење о условима.
6. Пре усвајања предметног Програма потребно је исти Заводу доставити на мишљење о испуњености услова из овог Решења.
7. Подносилац захтева је ослобођен плаћања таксе за издавање овог Решења у складу са Покрајинском скупштинском одлуком о допунама покрајинске скупштинске одлуке о покрајинским административним таксама („Сл. лист АПВ“, бр. 40/2019, 59/2020 – усклађен дин. изн., 45/2021 - усклађен дин. изн., 54/2021, 52/2022 - усклађен дин. изн., 43/2023 – усклађен дин. изн., 50/204 и 56/2025).

Образложење

У складу са Обавештењем о обавези прибављања услова заштите природе за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини, издатог дана 22.03.2022 године, под бројем 04-028-2049/25, Покрајински завод за заштиту природе је примио дана 08.09.2026. године захтев бр. 004032943 2026 08858 002 000 000 001 од 07.09.2026. године, Општине Сента, Комисије за спровођење поступка јавног надметања за за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, за издавање услова заштите природе за израду Одлуке о расписивању јавног огласа за дацање у закуп и на коришћење пољопривредног земљишта у својини Републике Србије на територији општине Сента за 2026. годину.

Одредбом члана 102. и члана 103. Закона, одређено је да организација за заштиту природе, тј. Покрајински завод за заштиту природе, утврђује услове заштите и даје податке о заштићеним природним добрима у поступку израде просторних и других планова, односно основа (шумских, водопривредних, ловних, риболовних и др.) и друге инвестиционо-техничке документације.

На основу достављеног захтева, утврђено је да је предмет захтева за издавање услова заштите природе за израду Годишњег програма заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта у државној својини у општини Сента, на подручјима дефинисаним у тачки 1. Решења.

Увидом у Регистар заштићених природних добара и документацију Завода, а у складу са прописима који регулишу област заштите природе, утврђени су услови заштите природе из диспозитива овог решења.

Унутар предметног подручја се налазе:

- ПП „Мртваје горњег Потисја“ ,(Покрајинска скупштинска одлука о заштити ПП „Мртваје горњег Потисја“ ("Сл. лист АП Војводине", бр. 35/2023))

За све активности у ПП „Мртваје горњег Потисја“ потребно се обратити Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, у складу са чланом 9. и чланом 42. Закона о заштити природе („Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010 - исправка, 14/2016, 95/2018 – други закон и 71/2021) надлежни за издавање Решења о условима заштите природе за све активности које се спроводе у заштићеним подручјима II категорије, а проглашена су од стране Владе АПВ;

- Станишта строго заштићених и заштићених врста (Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016)): СЕН 04 (Керестеш), СЕН08 (Сурдук Сента), СЕН03а, СЕН03ц, СЕН03е, СЕН03ф, СЕН03и, СЕН03ј (Слатине Керексик и Фекетесик), СЕН02а, СЕН02б (остаци слатина на Јарашу), СЕН07 (таложник за отпадне воде сенћанске шећеране), СЕН06 (Тиски цвет код Санада).

У Информационом систему који води овај Завод, евидентиране су следеће строго заштићене и заштићене врсте:

Биљке: *Cirsium brachycephalum* (краткоглавичаста паламида), *Plantago schwarzenbergiana* (Шварценбергова боквица), *Taraxacum serotinum* (Waldst. & Kit.) Fisch. (позни маслачак).

Животиње: *Alauda arvensis* (пољска шева), *Calidris pugnax* (спрудник убојица), *Ciconia ciconia* (бела рода), *Corvus corax* (гавран), *Emberiza calandra* (велика стрнадица), *Falco tinnunculus* (ветрушка), *Falco vespertinus* (сива ветрушка), *Galerida cristata* (ћубаста шева), *Hirundo rustica* (сеоска ласта), *Lanius collurio* (руси сврачак), *Larus ridibundus* (обични галеб), *Luscinia megarhynchos* (мали славуј), *Motacilla flava* (жута плиска), *Recurvirostra avosetta* (сабљарка), *Saxicola torquatus* (црноглава траварка), *Sturnus vulgaris* (чворак), *Tringa erythropus* (црни спрудник), *Tringa glareola* (спрудник мигавац), *Tringa tetanus* (црвеноноги спрудник), *Vanellus vanellus* (вивак).

- Простор обухваћен границом општине Сента налази се унутар међународног еколошког коридора реке Тисе, утврђеног Уредбом о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр.102/2010). Конкретне мере заштите еколошког коридора Тисе, у складу са мерама утврђених Уредбом, детаљно су дате у Просторном плану подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе ("Сл.лист АПВ", бр. 14/2015).

Услови прописани тачкама 1 – 7. израђени су у складу са чланом 21. Закона о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/2009 - други закон, 72/2009 - други закон, 43/2011 одлука - УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон) којим је дефинисан принцип интегрисане заштите природе и животне средине: "Заштита природних вредности остварује се спровођењем мера за очување њиховог квалитета, количина и резерви, као и природних процеса, односно њихове међузависности и природне равнотеже у целини". Очување природних процеса и заштита природних вредности у антропогеном пределу захтева исте мере које су предуслов стварења здраве животне средине, а право на здраву средину обезбеђено је Уставом Републике Србије.

Заштита еколошке мреже, на основу члана 6. Уредбом о еколошкој мрежи обезбеђује се „...спровођењем прописаних мера заштите ради очувања биолошке и предеоне разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених

подручја, типова станишта и станишта дивљих врста ...“ Мере заштите еколошке мреже (Прилог 3. Уредбе) односе се на правна лица и физичка лица која користе природне вредности и обављају активности и радове, у складу са законом којим се уређује заштита природе. На подручју еколошке мреже примењују се мере, методе и техничко-технолошка решења са циљем очувања повољног стања еколошки значајних подручја и унапређивања нарушеног стања делова еколошке мреже.“ Чланом 9. Уредбе је прописано да просторни и урбанистички планови, програми и основе коришћења природних ресурса морају бити усаглашени са плановима управљања делова еколошке мреже и овом уредбом, а чланом 13. да ће Завод у сарадњи са Републичким геодетским заводом идентификовати границе делова еколошке мреже у року од две године од дана ступања на снагу уредбе.

По Члану 18. Закона о заштити природе “Очување биолошке и предеоне разноврсности станишта унутар агроекосистема ... спроводи се првенствено очувањем и заштитом рубних станишта, живица, међа, појединачних стабала, групе стабала, бара и ливадских појасева, као и других екосистема са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

Члан 67. Закона о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“ бр. 62/2006, 65/2008 – др.закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018) забрањује закупцу активности које су у супротности прописима о заштити животне средине и радње које имају негативан утицај на природно богатсво и стање природног подручја.

У складу са Законом о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл.лист СРЈ“ Међународни уговори, бр.11/2001) неопходно је спречавати ширење или по потреби предузимати мере за уништавање инвазивних врста. Најзначајније инвазивне биљне врсте нашег региона су следеће: јасенолисни јавор (*Acer negundo),* кисело дрво *(Ailanthus glandulosa),* багремац (*Amorpha fruticosa),* западни копривић (*Celtis occidentalis),* пенсилвански длакави јасен *(Fraxinus pennsylvanica),* трновац (*Gledichia triachantos),* жива ограда (*Lycium halimifolium),* петолисни бршљан (*Parthenocissus inserta),* касна сремза (*Prunus serotina),* јапанска фалопа *(Reynouria syn. Faloppa japonica),* багрем *(Robinia pseudoacacia).* Сходно Члану 8. ове *Конвенције* потребно је регулисати или управљати биолошким ресурсима важним за очување биолошке разноврсности, у оквиру или ван заштићених подручја, а у циљу њиховог очувања и одрживог коришћења.

Услови из овог Решења су дефинисани у складу са чланом 7. став 3), 4), 5) и 7) Закона, по коме се заштита природе реализује " ... спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима…од утицаја на природу... као и ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи".

Чланом 8. Закона дефинисано је планирање, уређење и коришћење простора. Планирање и уређење простора спроводи се на основу просторних и урбанистичких планова, планске и пројектне документације, у складу са мерама и условима заштите природе. Носилац пројекта дужан је да поступа у складу са мерама заштите природе, на начин да се избегну, или сведу на најмању меру угрожавања или оштећења природе. Према члану 9. Закона , у поступку израде планова, пројеката и активности из члана 8. Закона прибављају се услови заштите природе. Акт о условима заштите природе, између осталог, садржи процену да ли се планирани радови и активности могу реализовати са становишта циљева заштите природе.

Законски основ за доношење решења:

Закон о заштити природе ("Сл. гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - испр., 14/2016 и 95/2018 - други закон, 71/2021); Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/2009 - други закон, 72/2009 - други закон, 43/2011 одлука - УС, 14/2016, 76/2018 и 95/2018-други закон), Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл.лист СРЈ“ Међународни уговори, бр.11/2001), Закон о пољопривредном земљишту („Сл. гласник РС“ бр. 62/2006, 65/2008 – др.закон, 41/2009, 112/2015, 80/2017, 95/2018), Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010), Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/2010,

47/2011, 32/2016 и 98/2016), Просторни план подручја посебне намене мултифункционалног еколошког коридора Тисе ("Сл.лист АПВ", бр. 14/2015).

Предметне активности се могу реализовати под условима дефинисаним овим Решењем, јер је процењено да неће значајно утицати на природне вредности подручја.
На основу свега наведеног, одлучено је као у диспозитиву овог Решења.

Покрајинском скупштинском одлуком о допунама Покрајинске скупштинске одлуке о покрајинским административним таксама („Сл. лист АПВ", бр. 40/2019, 59/2020-усклађени дин. изн., 45/2021-усклађени дин. изн., 54/2021, 52/2022-усклађени дин. изн., 43/2023-усклађени дин. изн., 50/2024-усклађени дин. изн. и 56/2025-усклађени дин. изн.) подносилац захтева је ослобођен плаћања такси.

Упутство о правном средству: Против овог Решења може се изјавити жалба Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје писмено или изјављује усмено на записник Покрајинском заводу за заштиту природе.

Прилог:

- Прилог бр. 1. Граница општине Сента у односу на заштићена природна добра и еколошки значајна подручја.
- Прилог бр. 2. На ЦД-у .dwg фајлови који се односе на заштиту у оквиру граница општине Сента.

ДИРЕКТОР

др Жељка Јеличић Маринковић

Достављено:
- Подносиоцу захтева
- Управи за пољопривредно земљиште, Београд
- Документација
- Архива

Општина Сента у односу на еколошки значајна подручја

Прилог бр.

